

Predlog: Zobna ščetka na recept kot tehnični pripomoček za osebe s posebnimi potrebami

Osebe s posebnimi potrebami se pogosto soočajo s specifičnimi izzivi pri vsakodnevni skrbi za ustno higieno, kar lahko vključuje omejitve v motoričnih sposobnostih, kognitivnih funkcijah ali dostopnosti ustreznih pripomočkov. Električne zobne ščetke so lahko pomemben tehnični pripomoček, ki bistveno izboljša kakovost njihove ustne nege in splošnega zdravja. Spodaj je obrazložitev, zakaj bi jim morala biti električna zobna ščetka dostopna na recept oziroma kot tehnični pripomoček:

1. Izboljšana učinkovitost ustne higiene

Električne zobne ščetke omogočajo temeljitejše odstranjevanje zobnih oblog v primerjavi z ročnimi ščetkami. Osebe s posebnimi potrebami, ki imajo omejene motorične sposobnosti (npr. zaradi cerebralne paralize, artritisa ali drugih stanj), lahko težko izvajajo pravilne gibe z ročno ščetko. Električna zobna ščetka s svojo avtomatizirano funkcijo odpravi to oviro in zagotavlja boljše rezultate pri čiščenju zob.

2. Enostavna uporaba

Sodobne električne zobne ščetke so zasnovane tako, da zahtevajo minimalen napor pri uporabi. Osebe s posebnimi potrebami, ki imajo težave z močjo v rokah ali natančnostjo gibov, lahko zlahka uporabljajo električno ščetko. Nekateri modeli vključujejo dodatne funkcije, kot so senzorji pritiska, časovniki in ergonomski ročaji, kar dodatno olajša uporabo.

3. Preprečevanje dolgoročnih zapletov

Slaba ustna higiena lahko vodi do resnih zdravstvenih težav, kot so parodontalna bolezen, karies in sistemska obolenja (npr. bolezni srca in sladkorna bolezen). Pri osebah s posebnimi potrebami je tveganje za te zaplete večje zaradi omejenega dostopa do ustrezne nege. Električna zobna ščetka kot tehnični pripomoček bi zmanjšala to tveganje in posledično zmanjšala stroške zdravljenja v zdravstvenem sistemu.

4. Finančna dostopnost

Električne zobne ščetke so lahko finančno nedosegljive za nekatere posameznike, zlasti tiste z nižjimi dohodki ali dodatnimi zdravstvenimi stroški. Če bi zobozdravniki predpisovali električne zobne ščetke kot tehnični pripomoček na recept, bi to omogočilo dostopnost teh naprav za osebe s posebnimi potrebami, ne glede na njihove finančne zmožnosti.

5. Podpora samostojnosti in kakovosti življenja

Uvedba električne zobne ščetke kot tehničnega pripomočka bi spodbudila samostojnost oseb s posebnimi potrebami pri vsakodnevni opravi. Občutek samozadostnosti je ključnega pomena za njihovo psihosocialno dobrobit. Boljša ustna higiena tudi neposredno vpliva na samozavest in kakovost življenja.

Zaključek

Osebe s posebnimi potrebami bi morale imeti pravico do električne zobne ščetke kot tehnični pripomoček, saj ta pomembno vpliva na njihovo zdravje, neodvisnost in dostojanstvo. Predpisovanje takšnih pripomočkov preko zobozdravnikov bi zmanjšalo zdravstvene neenakosti in dolgoročno pripomoglo k boljši splošni zdravstveni oskrbi te ranljive skupine.

Obrazložitev izvajalcev vzgoje za ustno zdravje

Predlagamo, da se omogoči predpisovanje električne zobne ščetke za osebe s posebnimi potrebami, saj smo izvajalci vzgoje za ustno zdravje, ki se pri svojem delu redno srečujemo s to skupino ljudi, ugotovili, da bi ta ukrep bistveno prispeval k izboljšanju njihovega ustnega zdravja. Električne zobne ščetke omogočajo bolj učinkovito in enostavno izvajanje ustne higiene, kar je za mnoge osebe s posebnimi potrebami zaradi njihovih specifičnih izzivov težko dosegljivo z ročnimi ščetkami.

Ta ukrep bi imel več pozitivnih učinkov:

1. **Izboljšano ustno zdravje:** Boljša ustna higiena bi zmanjšala pojavnost kariesa in boleznih obzobnih tkiv, ki so pogoste pri tej populaciji.
2. **Zagotovitev enakosti:** Električne zobne ščetke so finančno nedosegljive za nekatere posameznike, njihovo predpisovanje pa bi omogočilo dostop do tega pripomočka vsem, ki ga potrebujejo.
3. **Zmanjšanje čakalnih dob na stomatološki kliniki:** Zmanjšanje pogostih in zahtevnih posegov pod splošno anestezijo bi razbremenilo zdravstveni sistem, saj so ti posegi posledica slabe ustne higiene in napredovalih težav v ustni votlini.

Kot strokovnjaki na področju vzgoje za ustno zdravje menimo, da bi omogočanje predpisovanja električnih zobnih ščetk znatno izboljšalo kakovost življenja oseb s posebnimi potrebami, zmanjšalo zdravstvene neenakosti in dolgoročno razbremenilo zobozdravstveno oskrbo v Sloveniji.

Damjana Marc, dipl.m.s. s spec.znanji

Vzgoja za ustno zdravje

Članica delovne skupine izvajalcev vzgoje za ustno zdravje